

Manual no hiperventilat per entendre els nous Comuns: el trencaclosques (incomplet) d'Un País en Comú

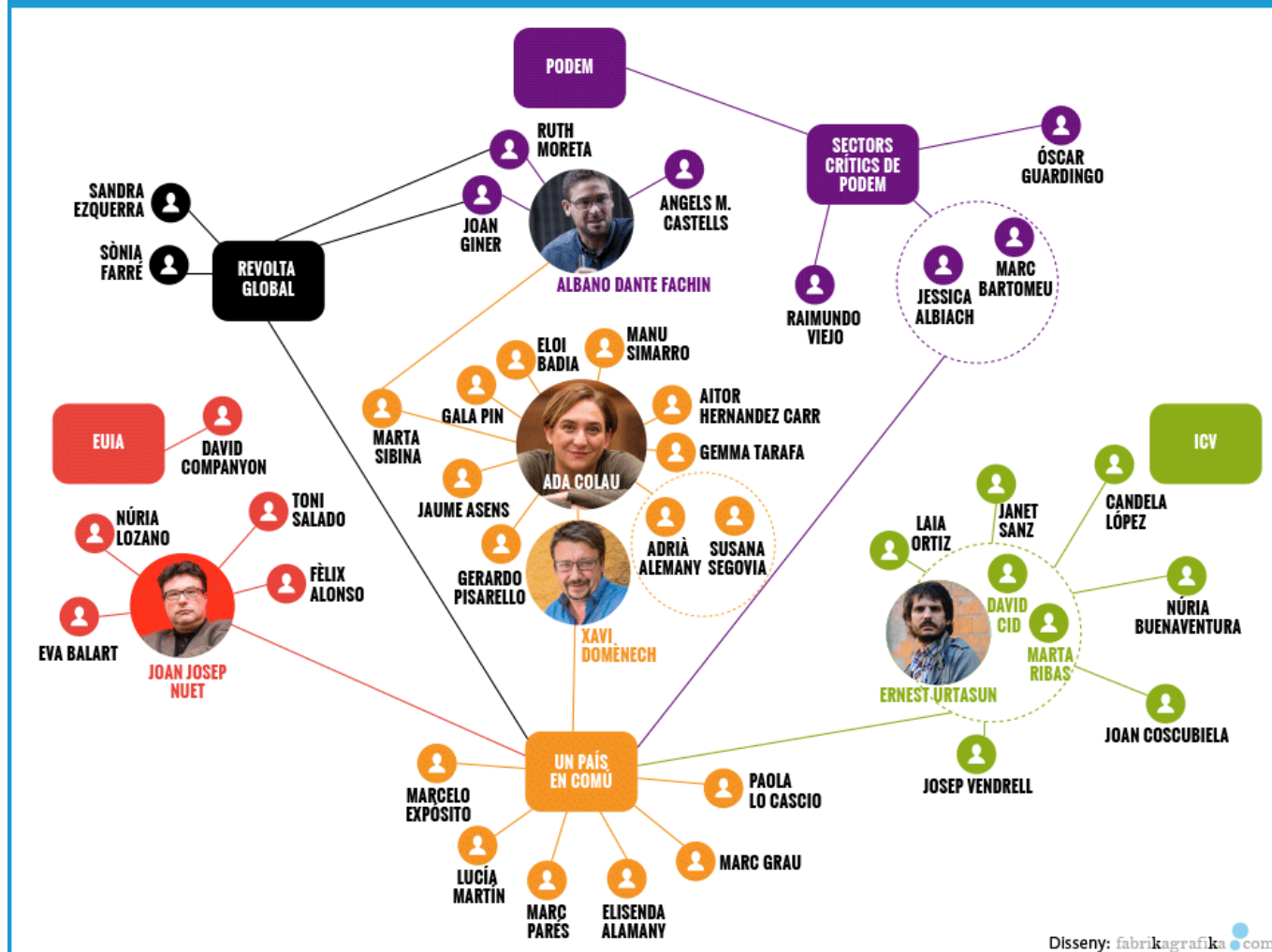
El nou espai polític de l'esquerra no independentista enceta una llarga precampanya electoral per guanyar per primer cop unes eleccions al Parlament de Catalunya. L'assemblea fundacional de la Vall d'Hebron vol ser un abans i un després. Avui, però, comença la guerra.

Sergi Picazo / @sergipicazo

El nou espai polític de l'esquerra no independentista enceta una llarga precampanya electoral per guanyar per primer cop unes eleccions al Parlament de Catalunya després de la seva victòria en les espanyoles i en les municipals de Barcelona. Però ho fa en un ambient enrarit on ningú no pot dissimular la decepció per **la no-implicació de Podem Catalunya i rebent ja crítiques pel seu posicionament sobre la independència de Catalunya**. L'assemblea fundacional de la Vall d'Hebron vol ser un abans i un després. Avui, però, comença la guerra (mediàtica). El nou equip impulsor, liderat per Xavier Domènech, que serà provisional durant un any, té els reptes d'expandir-se fora de l'àrea de Barcelona, impulsar una llista electoral potent per a les properes eleccions, fixar un full de ruta nacional propi fora del marc mental de Junts pel Sí i construir una organització amb una major democràcia interna. La imatge, malgrat els intents per evitar-la fins a l'últim moment, d'una sopa de sigles en algunes ocasions malavinguda i en tensió per "les típiques batalletes de l'esquerra" ha sobrevolat la seva esperada presentació en societat. Cares noves i no tan noves assumiran la direcció dels nous Comuns. Però... qui és qui? Quins lideratges poden sorgir en els pròxims mesos? Quin paper tindrà el 'pinyol' d'Ada Colau? Qui són les noves dirigents d'ICV i d'EUiA que apareixen ara? Hi ha independentistes a la nova executiva de Xavier Domènech? Qui són els crítics de Podem que han entrat dins els Comuns?

El nucli dur de Guanyem Barcelona —després, Barcelona en Comú—, Iniciativa per Catalunya (ICV), Esquerra Unida i Alternativa (EUiA), els sectors crítics de Podem, una majoria de militants de Revolta Global i desenes d'activistes socials com a independents han optat per confluïr en un nou subjecte polític, "un nou demos" per crear la **principal força política de l'esquerra no independentista catalana**. El nou subjecte, amb el nom provisional d'Un País en Comú, pretén presentar-se a les properes eleccions catalanes per intentar disputar la victòria al nou Partit Demòcrata Europeu Català i a l'ERC d'Oriol Junqueras i, per tant, superar tant el PSC de Miquel Iceta com la llista totalment renovada que hi presenti la CUP.

Aquest és el mapa d'un trencaclosques (incomplet) dels nous Comuns de Catalunya.

Disseny: fabrikagrafika.com

La nova executiva, formada per 33 persones, estarà liderada per **Xavier Domènech**, i una coordinadora, formada per unes 120 persones, estarà presidida per **Ada Colau**. Tots els moviments dels últims mesos mostren que Colau, tot i que manté el seu lideratge simbòlic, deixa en mans del seu equip de màxima confiança el protagonisme mediàtic i la construcció del nou subjecte centrant-se en la seva tasca a l'Ajuntament de Barcelona. L'historiador Xavier Domènech (43 anys) serà l'arquitecte del nou espai: suma el suport de tots els partits de la confluència, manté bones relacions amb Pablo Iglesias i ja acumula experiència mediàtica com a portaveu d'En Comú Podem al Congrés. En els pròxims mesos apareixeran noves veus i nous dirigents, fins ara, poc coneguts als mitjans de comunicació tot i que portin anys fent política, sobretot municipal, i activisme social.

Tanmateix, un dels problemes d'aquestes noves cares és el de, lògicament, ser poc conegudes per a la majoria dels ciutadans. Més enllà d'Ada Colau i de Pablo Iglesias, pocs dirigents del món Comuns-Podem són coneguts, sobretot fora de Barcelona. El tercer perfil més conegut dels Comuns seria el de **Xavier Domènech; però, segons l'últim Baròmetre del Centre d'Estudis d'Opinió, només el coneix un 51% de la població**, molt per darrere de Puigdemont, Junqueras, García Albiol, Iceta i Arrimadas. De fet, dels Comuns tampoc es coneixen gaire les dinàmiques internes, se sap poc qui pren les decisions importants, quina trajectòria en el passat tenen els seus dirigents i quines són les complexes relacions entre partits i activistes independents dins els nous Comuns.

L'Equip Domènech, com així se l'anomena en cercles íntims, tindrà el suport de noves figures

polítiques a l'alça com la regidora de Castellar del Vallès **Elisenda Alamany**, el professor de geografia de la UAB i encarregat de la coordinació de ponències de l'assemblea **Marc Parés**, el regidor de Terrassa en Comú **Xavi Matilla** i, finalment, el coordinador del grup parlamentari al Congrés, home de confiança de Domènech i exregidor terrassenc **Marc Grau**. A més, entre els perfils independents de la nova executiva, ha aparegut recentment un nom que agafa força: el de la historiadora d'origen italià **Paola Lo Cascio**. En declaracions al digital ['Públic'](#), Lo Cascio, analista política en mitjans de comunicació, admet que el procés de construcció d'aquest nou partit "ja no està tan amarat dels moviments socials com ho estava Barcelona en Comú" en els seus inicis. "La diferència és que ara tothom ha fet molts aprenentatges i veiem una finestra per construir", matisa.

Una de les cares noves que estan cridades a tenir, segons totes les fonts consultades per a aquest reportatge, un paper rellevant és **Elisenda Alamany (l'Hospitalet de Llobregat, 1983)**. Aquesta filòloga catalana i ja gairebé veterana regidora va començar militant a l'Assemblea de Joves i intentant posar fre als grups 'ultres' neofeixistes de Castellar. L'any 2005 va ajudar a crear, amb altres companyes com Gemma Ubasart, la candidatura municipalista L'Altraveu, ara integrada en una confluència àmplia amb gent de Podem, de Procés Constituent i d'EUiA sota el nom de Decidim Castellar. Forma part de les **Candidatures Alternatives del Vallès (CAV)**, que sumen vots amb la **CUP - Poble Actiu**, i es declara sense cap mena de dubte independentista.

Al mateix temps, Domènech no oblida incloure a l'executiva dels Comuns diputats rellevants al Congrés com **Marcelo Expósito** —artista i activista polític, que té un important seient a la Mesa del Congrés— i **Lucía Martín** —activista de la PAH, que va ser la número 2 en les eleccions espanyoles i ja ha tingut protagonisme al Congrés en temes d'habitatge. Per tant, una barreja entre gent jove que ve de la política municipal al Vallès Occidental —Domènech, tot i viure des de fa anys a Barcelona, és originari de Sabadell—, món acadèmic universitari i referents de l'activisme social barceloní.

L'Equip Domènech uneix noves veus com Elisenda Alamany o Marc Parés amb el 'pinyol' d'Ada Colau

Tot i l'aparició de noves cares, el poder romandrà en bona mesura en el nucli dur del que va ser Guanyem Barcelona. El **'pinyol' d'Ada Colau** mantindrà la seva força a la nova direcció amb noms que han optat per implicar-se a fons en el projecte nacional com el de **Gerardo Pisarello**, primer tinent d'alcaldia de Barcelona, o el d'**Adrià Alemany**, responsable polític de Barcelona en Comú, i amb la presència de companys de viatge a l'Ajuntament de Barcelona com els regidors **Jaume Asens** —advocat, defensor dels drets humans, independentista i amb bona sintonia amb l'entorn de la CUP nacional— i **Eloi Badia** —el cervell de les municipalitzacions d'energia i d'aigua, antic activista de la campanya Aigua és Vida i un perfil a l'alça dins Barcelona en Comú—, el director del gabinet tècnic i estratègic d'alcaldia **Aitor Hernández Carr** i la comissionada de Salut barcelonina **Gemma Tarafa** —experta en qüestions sanitàries, doctora en biologia molecular i investigadora de l'Observatori del Deute en la Globalització. Finalment, malgrat no formar part de l'Ajuntament, destaca el paper com a portaveu política de Barcelona en Comú fet per **Susana Segovia**, una activista que va passar 12 anys a l'Equador, on va assessorar sobre participació en el govern local de Quito i també provenia de la junta de l'Observatori DESC.

Pisarello i Alemany, persones molt properes a Ada Colau, són dues figures clau dels nous Comuns i han estat molt implicats en les negociacions del nou subjecte. Tots dos, amics, mantenen una línia política molt similar malgrat les seves conegudes diferències tant de tarannà personal com en la qüestió nacional. Alemany, amb un estil negociador "contudent" segons la resta de les formacions, té un perfil molt crític amb l'independentisme de Convergència i d'ERC. Tot i que s'allunya dels

micròfons, ha tingut un paper molt actiu en les reunions de la Taula de Partits representant els interessos de Barcelona en Comú. De la seva banda, Pisarello, que serà l'alcalde de la capital durant el permís per maternitat d'Ada Colau durant els pròxims mesos, tindrà un paper més públic i mediàtic en el nou subjecte català tot i que fa el pas nacional amb un ull posat en les eleccions municipals del 2019. Pisarello manté un punt de centralitat dins dels Comuns en l'eix nacional: comparteix les crítiques al full de ruta de Junts pel Sí i alhora es mostra sovint proper amb l'ERC dels anys trenta, de Companys i de Carod-Rovira. De fet, té com a referents polítics personatges com Xosé Manuel Beiras a Galícia o Blas Infante a Andalusia, i és un expert en processos constituents.

Una solució per a la 'coalició' amb Podem

La construcció del nou subjecte polític ha rebut un cop duríssim amb el pas al costat fet per la direcció de Podem Catalunya. Ho reconeix tothom. La mateixa Ada Colau, en una entrevista a ['El Punt Avui'](#), deia: "Ens hem de recordar a nosaltres mateixos que la ciutadania està molt farta de picabaralles i hem de prioritzar que aquest espai nou pugui néixer de la manera més il·lusionant i més àmplia possible, però tampoc es pot aturar". Tanmateix, fonts dels Comuns, d'ICV i d'EUiA reconeixen en privat que hi ha "insatisfacció" i "decepció". Sens dubte, ha estat un cop dur. Un comunicat de Revolta Global, que té militants participant en la direcció de Podem, admetia que "la crisi entre Podem i Barcelona en Comú, ICV i EUiA és una molt mala notícia que debilita a tothom".

Els Comuns rebutgen una coalició amb Podem i l'insten a participar en les futures primàries per anar junts a les eleccions

Un cop consumat el fracàs de les negociacions, s'obren dues possibles portes, segons els mateixos partits negociadors consultats per a aquest reportatge: 1) D'una banda, el fet que militants de Podem, des del professor de ciència política i el català més votat a l'assemblea de Vistalegre de Podemos, **Vicenç Navarro**, que anava a la mateixa candidatura de Domènech, fins a l'entrada a través de les votacions del sector crític podemista encapçalat per la diputada de Catalunya Sí que Es Pot **Jessica Albiach** i **Marc Bartomeu**, ja significa una presència més o menys de Podem; i 2) Els Comuns, que han posat el llistó molt alt negant-se en públic en rodó a fer una coalició electoral, creuen que durant els pròxims mesos militants de Podem podran seguir adherint-se a Un País en Comú, participar del debat i, si volen, presentar-se a les primàries per a una futura llista electoral. Per tant, per exemple, si Albano-Dante Fachin i el seu equip més proper com **Joan Giner**—diputat de CSQEP, secretari polític de Podem i membre de Revolta Global— o **Ruth Moreta**—secretària d'Organització de Podem— volguessin anar a les llistes de les properes catalanes amb els Comuns, només haurien d'inscriure's i presentar-se a unes llistes. "No veiem l'opció de cap coalició. Això sí que seria un pacte de despatxos. No és una manera gaire democràtica", opinen els Comuns.

Els dirigents del Podem estatal han donat ple suport a la confluència i, de fet, **Pablo Iglesias** va aparèixer en un vídeo a l'Assemblea de la Vall d'Hebron per dir-hi la seva: "No tinc cap dubte que continuarem caminant junts". De fet, Podem va enviar físicament a l'acte el secretari d'Organització i número 3, **Pablo Echenique**, que també va deixar clar que no hi ha "cap altra opció" que no sigui la confluència. Echenique ho va aprofitar per reunir-se, segons explicava ahir 'Nació Digital', separatament amb Fachin i amb Jessica Albiach. La seva presència a l'assemblea fundacional dels Comuns pot ser llegida com una desautorització a l'estratègia de la direcció, però en cap moment han criticat la decisió de Podem Catalunya. Tot el que té a veure amb Podem, a hores d'ara, és absolutament incert. Ningú té clar cap a on poden anar les coses. El posicionament que tingui Pablo Iglesias els pròxims mesos serà clau.

Tots els actors de la confluència asseguruen que a hores d'ara hi ha un **gran "malestar" i**

“desconfiança” amb Albano-Dante Fachin. Hi haurà pressió forta contra ell. De fet, diversos dirigents ja comencen a filtrar als mitjans que tenen dubtes de si l'experiodista de 'Cafè amb Llet' podrà aguantar la pressió per mantenir-se com a secretari general de Podem. Els arguments de la direcció de Podem per trencar ara per ara amb la confluència dels Comuns, que [CRÍTIC](#) ja va explicar al març, segueixen essent sobre la taula. De fet, Fachin es considera totalment avalat per la seva militància. Tanmateix, sempre insisteix en la possibilitat d'una entesa en els pròxims mesos i, en contra del que han dit en públic portaveus dels Comuns com Xavi Domènech i Susana Segovia, sí que veu amb bons ulls una coalició electoral per a les catalanes.

L'assalt de les noves generacions d'ICV i d'EUiA

ICV i EUiA tindran un pes rellevant en la nova executiva —amb cinc ecosocialistes i quatre comunistes— i a la coordinadora nacional de transició. El seu coneixement de la política i del món mediàtic català i la seva extensió al territori els poden servir per fer força en la lluita interna. A l'Assemblea de la Vall d'Hebron ja es va poder copsar la presència de militants i dirigents dels dos partits tradicionals de l'esquerra no independentista catalana. ICV ha llançat definitivament a la primera línia política les seves noves generacions, liderades ara per l'eurodiputat **Ernest Urtasun** (35 anys) —que, segons fonts oficials, mantindrà la seva presència a Brussel·les malgrat els rumors que el situen en un lloc important en una futura llista al Parlament català— i pels recentment escollits coordinadors d'ICV **David Cid** (36 anys) i **Marta Ribas** (41 anys). A més, els acompanyen una presència destacable de dones, joves i líders emergents de la política municipal: a l'executiva, la líder d'ICV al Baix Llobregat i alcaldessa de Castelldefels després de desbancar el PP, **Candela López** (31 anys), i, a la coordinadora, la cocoordinadora d'ICV Barcelona i diputada al Congrés **Aina Vidal** (32 anys), les destacades regidores de Barcelona en Comú **Laia Ortiz** (37 anys) i **Janet Sanz** (32 anys) i la número dos de l'alcaldia de Sant Feliu de Llobregat **Lídia Muñoz** (35 anys). Els ecosocialistes mostren així que encara tenen una fortalesa destacable en el món municipal de l'àrea metropolitana de Barcelona.

A més, en un gest intern de cara als militants i quadres més veterans d'ICV, els acompanya **Núria Buenaventura**, de 62 anys, que és la secretària d'Organització dels ecosocialistes. Buenaventura, que va ser diputada al Congrés i directora general de Medi Ambient durant el segon Govern tripartit, va ser companya de generació des dels anys del PSUC dels Saura, Mayol o Guillot. Faltaria, doncs, la generació del mig. Després de l'adéu sobtat de Joan Herrera, Dolors Camats i Ricard Gomà de la primera línia durant el procés de confluència, la generació d'ecosocialistes nascuts a finals dels anys seixanta o principis dels setanta ha desaparegut pràcticament dels espais de poder dels nous Comuns. Només mantenen alguns espais a la Coordinadora, però no a l'executiva, amb noms com l'actual diputat d'En Comú al Congrés **Josep Vendrell** o el responsable de comunicació i polític **Marc Rius**.

EUiA posarà l'accent comunista a la direcció dels Comuns amb la presència del coordinador del partit **Joan Josep Nuet**, membre de la Mesa del Parlament, gat vell de la política catalana i que ha destacat pel seu perfil sobiranista; el secretari d'organització d'EUiA, **Héctor Sánchez**; la coordinadora de comunicació, **Eva Balart**, i la responsable de Món del Treball i de Relacions amb IU, **Núria Lozano**. També troben espai dins de la Coordinadora de 120 membres diputats al Congrés com **Fèlix Alonso** o **Joan Mena** i l'exdiputat neotrotskista **David Companyon**, ara al corrent intern L'Aurora. Els d'EUiA se situen per primer cop en igualtat de condicions en una direcció unitària amb Iniciativa. Fonts de la direcció dels comunistes catalans expliquen que EUiA ja va defensar el 2008 a la seva cinquena Assemblea amb el desaparegut Jordi Miralles al capdavant la idea d'una “coalició política” amb ICV per superar la coalició merament electoral que tenien.

Revolta Global pressiona per l'esquerra

Revolta Global, i/o l'entorn del que ara s'ha anomenat els Anticapitalistes dins de Podem, va anunciar que participaria i s'integraria dins el nou espai polític d'Un País en Comú. De fet, tot i la seva implicació en el projecte de Podem, han participat en l'Assemblea de la Vall d'Hebron. El seu objectiu és intentar fer virar cap a l'esquerra i vers posicions "anticapitalistes, rupturistes i en favor de la democràcia interna" el nou subjecte polític. Segons diuen al seu últim comunicat públic, volen pressionar els Comuns perquè acceptin "propostes programàtiques agosarades de ruptura en el terreny de la política econòmica, fiscal, bancària o energètica" i, a més, "treballar per relançar la mobilització social" i no solament centrar-se en la via electoral institucional. Ja ho van expressar en un recent article a CRÍTIC dues militants de Revolta i escollides per formar part de la coordinadora dels Comuns, la diputada **Sònia Farré** i l'activista **Sandra Ezquerria**. L'article, en la línia del que vol fer Revolta, es titulava: ["Guanyar de veritat: quin nou subjecte polític necessitem?"](#).

Fonts de Revolta Global expliquen a CRÍTIC que l'organització va apostar tant per entrar al Procés Constituent —sobretot, a través d'**Esther Vivas**— i, posteriorment, per intervenir dins Podem. De fet, el sector de Revolta dins de Podem va donar suport a Albano-Dante Fachin per guanyar les primàries —tot i que Fachin no pertany ni ho ha fet mai a Revolta. De fet, dirigents importants actuals de Podem, com **Joan Giner**, secretari polític, o **Ruth Moreta**, secretària d'Organització, tenen vincles amb l'organització anticapitalista. Tanmateix, segons aquestes mateixes fonts, Revolta Global va pressionar Fachin per participar en l'Assemblea fundacional dels Comuns perquè, malgrat les contradiccions i els problemes de la negociació, "no hi ha espai electoral per als podemites fora d'Un País en Comú".